

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

Skills of School Administrators in the Digital Age
Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2

ธนวัฒน์ สุวรรณเหลา¹ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²
Thanawat Suwannalao, Pimolpun Phetsombat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และ 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 317 คน และ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ (1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษานำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการสื่อสารของหน่วยงานราชการ (2) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน มีการส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง (3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ขวัญและกำลังใจ การแสดงความยอมรับ การให้โอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (4) ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุน และถือเป็นข้อปฏิบัติร่วมกัน ที่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้ไอซีทีเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ (5) ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีการประกวดนวัตกรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูให้ใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ (Keywords): ทักษะการบริหาร; ผู้บริหารสถานศึกษา; ยุคดิจิทัล

Received: 2021-10-06 Revised: 2021-10-24 Accepted: 2021-10-24

¹ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Corresponding Author e-mail: Pimolpun_p@rmutt.ac.th

² คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi. e-mail: Pimolpun_p@rmutt.ac.th

Abstract

This research aimed to study: 1. to study the current state and the desirable condition of the Skills of School Administrators in The Digital Age and 2. the development guidelines for the administrative Skills of school administrators in the digital age. The samples used in the research were 317 teachers and the interviewees were 6 school administrators. The tool used for data collection was a questionnaire and interview form The data were analyzed by using percentage, frequency, mean, standard deviation, Modified Priority Needs Index PNI_{Modified} and content analysis. Findings revealed that 1) the overall current conditions of the administrative Skills of School Administrators in The Digital Age was at a moderate level while the desirable conditions of the administrative skills of school administrators was at a high level; and 2) the development guidelines for the administrators in the digital age Including (1) Interpersonal skills administrators use social media to communicate with government agencies (2) Learning and teaching management skills Training is encouraged to strengthen the skills necessary to apply technology as a teaching tool intensively and continuously. (3) Conceptual skills and creative School administrators give morale and encouragement. Acknowledgment providing opportunities to participate in decision making. (4) Cognitive skills has a policy to promote and support and is considered a common practice that teachers in each subject group used ICT as a tool to organize learning activities; and (5) Technological and digital skills There is an innovation contest. To encourage teachers to use technology in various fields.

Keywords: Administration Skills; Administrators; Digital age

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001 - 2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ และพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลก มีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ทำให้องค์การทั้งภาครัฐ และเอกชนต่างได้รับผลกระทบจึงต้อง มีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอด เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดมีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูง และการดำรงชีวิตในอนาคต ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยยึดหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในอนาคต เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และมุ่งสู่ Thailand 4.0 ดังนี้ นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาตินโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นโยบายที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถทางการบริหารที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ภารกิจบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมยุคปัจจุบันนี้ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเร่งเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมให้กับตนเองและสถานศึกษาของตนให้รับมือกับความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบต่าง ๆ ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในอนาคต ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลายพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ แนวความคิดของ แคทซ์ (Katz, 2005, p.33) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะจำเป็นของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จมี 3 ด้านได้แก่ 1) ด้านเทคนิควิธีผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ยอมรับนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน และ 3) ด้านความคิดรวบยอดผู้บริหาร ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงาน เข้าใจกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในส่วนของ การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษานั้น ต้องกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ภาระงาน ยุทธศาสตร์ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการใช้ความรู้และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหารงานตามภารกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้บริหารอย่างเต็มศักยภาพ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยอาศัยทรัพยากรบุคคล กระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบเพื่อให้การปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการบริหารในการใช้ความรู้ความสามารถดำเนินกิจกรรมการปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามภารกิจ และกระบวนการบริหาร อีกทั้งยังสามารถพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารจัดการให้ถูกต้อง รวดเร็ว ก้าวทันยุคเทคโนโลยี และมีประสิทธิผล สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2563) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ประจำปี พ.ศ.2563 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตัดสินใจและสามารถวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาและสามารถร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อทราบถึงทักษะ ที่สำคัญและมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ และ 5) ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เพื่อนำมาข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการวางแผนพัฒนา และปรับปรุงทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้เกิดคุณภาพอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ และ 5) ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวนครูทั้งสิ้น จำนวน 1,625 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, 1970, pp. 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน

2) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ได้รับการประเมินผลการสอบโอเน็ตสูงกว่าเกณฑ์ที่ระดับประเทศกำหนด ได้รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป อำเภอละ 2 คน ใน 3 อำเภอ จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มี

ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.95 และการหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.991

3.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 317 ฉบับ ให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Google Form ได้รับแบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ครบตามที่ต้องการ

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูลแยกข้อมูล ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 6 คน และได้ครบทั้ง 6 คน ตามที่ต้องการ

3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อประมวลผลและ หาค่าสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

3) การประเมินความต้องการจำเป็นในครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความต้องการจำเป็นในทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อแสดงระดับความต้องการจำเป็นในด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าดัชนี PNI_{Modified} เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ต่อไป

4) การวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 58.04 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 71.60 และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 56.15

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น
ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน ของทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล			สภาพที่พึงประสงค์ ของทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNI Modified	อันดับ
1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.33	0.90	ปานกลาง	4.20	0.79	มาก	0.26	4
2) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน	3.34	0.91	ปานกลาง	4.36	0.77	มาก	0.31	1
3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์	3.36	0.92	ปานกลาง	4.27	0.78	มาก	0.27	3
4) ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ	3.35	0.93	ปานกลาง	4.18	0.80	มาก	0.25	5

5) ทักษะด้านเทคนิค								
ทางเทคโนโลยีและการ								
ใช้ดิจิทัล	3.37	0.92	ปานกลาง	4.33	0.76	มาก	0.28	2
รวม	3.35	0.92	ปานกลาง	4.27	0.78	มาก	0.27	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$, S.D.=0.92) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.37$, S.D.=0.92) รองลงมาเป็นทักษะด้านความคิดรวบยอด และความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.36$, S.D.= 0.92) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.33$, S.D.=0.90)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.77) รองลงมาเป็นทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.76) และทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.80)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเรียงความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.39-0.21 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด (0.31) รองลงมาเป็นทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (0.28) และทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ (0.27) และทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ (0.25) มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สามารถเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นและสรุปผลได้ ดังนี้

1) แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการวางแผนการกำหนดนโยบาย ในการใช้ สื่อสังคมออนไลน์การประยุกต์ใช้ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ประเภท Application ต่าง ๆ เช่น Facebook Line เป็นต้น ปัจจุบัน Facebook หรือ Social Media ต่าง ๆ การใช้ Search Engine อย่างเช่น Google เข้ามาช่วย ในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงสถานศึกษาต่าง ๆ ที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยใน

การบริหารจัดการ สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันในการซื้อขายทางสังคม ผ่านทางเว็บไซต์ โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง โดยที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ มักนำมาใช้ดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน แลกเปลี่ยน แบ่งปันทรัพยากร ข้อมูล ข่าวสาร ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อการสื่อสารของหน่วยงานราชการ

2) แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางสำหรับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ซึ่งควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ทั้งนี้นอกจากการจัดอบรมแล้วอาจใช้กลไกที่เข้มข้นขึ้น เช่น การกำหนดให้ครูทุกคนต้องสอบภาคความรู้และภาคปฏิบัติทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยกำหนดให้เป็นหนึ่งในเงื่อนไขในการต่ออายุใบประกอบวิชาชีพ เพื่อเป็นการกระตุ้นครูให้พัฒนาตนเองในเรื่องนี้อย่างจริงจัง นอกจากนี้ควรส่งเสริมเรื่องจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับครูผู้สอน ให้มีความรู้ในการนำสื่อต่าง ๆ ไปใช้อย่างถูกต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น รวมทั้งควรส่งเสริมให้รู้เท่าทันสื่อข้อมูลต่าง ๆ สามารถกลั่นกรองความจริงที่เป็นสาระสำคัญมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวทางสำหรับครูผู้สอน ครูควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงโลกภายนอกสู่ชั้นเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะอื่น ๆ ที่สำคัญในยุคนี้ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีในการกระตุ้นความอยากรู้ของผู้เรียนให้พร้อมเปิดรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

3) แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาโดยได้ศึกษากลยุทธ์ เทคนิคใหม่ ๆ วิธีการที่จะสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เช่น เทคนิคการเชื่อมโยง ซึ่งจะสามารถร้อยเรียงบูรณาการประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ได้อย่างลงตัวและจะสามารถค้นพบความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ หรือเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดมุมมองที่แตกต่าง เพื่อค้นหาประเด็นสำคัญและท้าทายความคิดให้ออกจากกรอบความคิดเดิม ทำให้เกิดการกระตุ้นความคิดแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี

4) แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถกำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา พบว่า ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วนั้น สถานศึกษาทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจการเมืองสังคมและ

เทคโนโลยีซึ่งผู้บริหารนั้นมีบทบาทสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงควรมีพื้นฐานสำคัญ มองกว้างอย่างต่อเนื่องและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป วิสัยทัศน์ซึ่งเป็นความคาดหวังในอนาคตของบุคคลและสถานศึกษาจึงเป็นการกำหนดทิศทางของพันธกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างเพื่อไปสู่ เป้าหมายที่มีหรือจะเป็นในอนาคต การมีวิสัยทัศน์จึงเป็นการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจำเป็นต้องเรียนรู้ อีกทั้งยังต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายได้อย่างเหมาะสม รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งสังคมภายนอกและภายในองค์กร รวมทั้งการจัดระบบการสื่อสารให้ได้ผล เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ทั่วถึงทุกระดับองค์กร/หน่วยงาน/สถานศึกษา

5) แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้บ่อยขึ้น ทั้งในชีวิตประจำวันและในการจัดการเรียนการสอน โดยอาจพัฒนาให้มีระบบการส่งคะแนน ระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบติดต่อด้วยสื่อออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานให้กับครู นอกจากนี้ควรมีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ทำหน้าที่คอยให้คำปรึกษา ในเรื่องการใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ให้กับครูและผู้ที่สนใจ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ทักษะพื้นฐานทางดิจิทัลสำหรับครูการพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสร้างและเผยแพร่เนื้อหา การใช้เครื่องมือในการค้นหาข้อมูลและการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมของการสร้างและส่งเสริม ให้เกิดการรู้ดิจิทัลสำหรับครู ให้สามารถถ่ายทอดการรู้ดิจิทัล ตลอดจนสามารถกระตุ้นการเรียนรู้และสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลไปสู่ผู้เรียนได้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้กลยุทธ์ในการบริหารงานใช้ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอนในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างเฉลียวฉลาด มีเทคนิคและทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นผู้บริหารยุคใหม่ให้ความสำคัญกับการคิดเชิงระบบที่นำไปสู่การทำงานอย่างเป็น

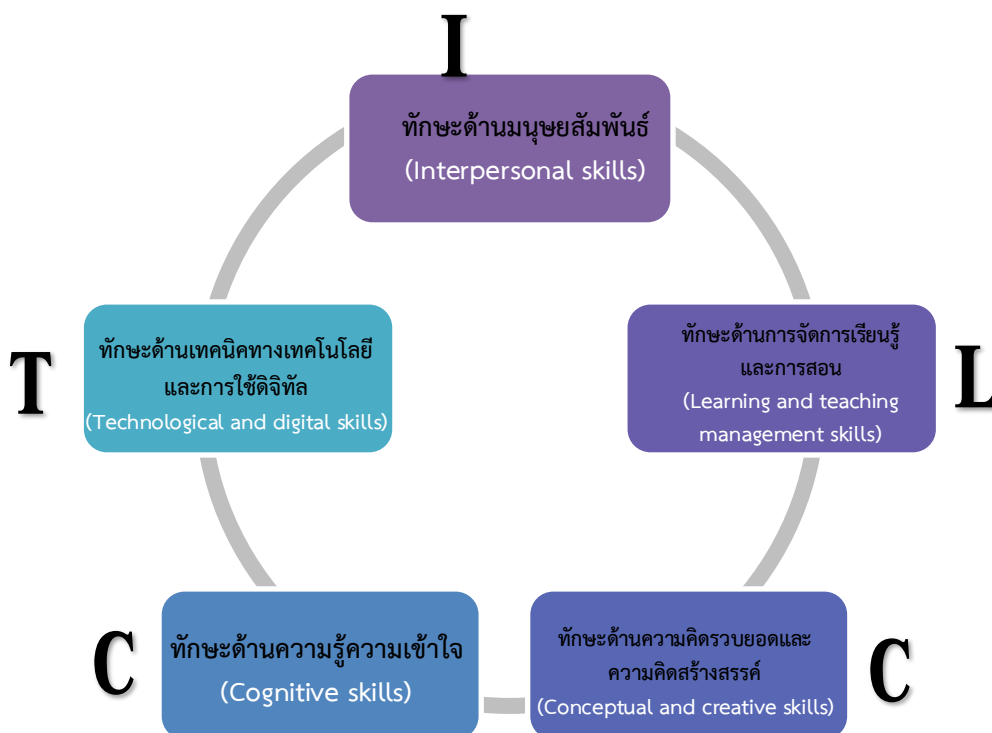
ระบบซึ่งจะเป็นผลดีต่อการบริหารงานอย่างยิ่ง ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถระดมความคิดจากบุคลากรในโรงเรียน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดหรือวางแผนทางโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งดำเนินการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นไปตามที่วางแผนกลยุทธ์ไว้ให้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา น้อยพิมาย (2562) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ เลียดทอง และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม (2563) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ โดยการมีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีและสารสนเทศใหม่ ๆ มาสร้างความโดดเด่นที่แตกต่างจากสถานศึกษาอื่น ๆ ให้ประสบการณ์ที่เหนือความคาดหมายกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการทำงานวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ผลักดันให้ครู และผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมการบริหารจัดการและนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง มีการใช้ประโยชน์จากความรู้ ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพของครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะที่เหมาะสมในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความคิดและความรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มคนที่เกิดในยุคดิจิทัล ให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา น้อยพิมาย (2562) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพงษ์ ศรีจันทร์, จ่านงค์ แจ่มจันทร์วงษ์, และวีรพันธุ์ ศรีฤทธิ์ (2561) ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่คาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมาก

3. การจัดเรียงความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมมีความจำเป็นทุกข้อ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน มีค่าความจำเป็นสูงสุด อาจจะเป็นเพราะปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและผู้เรียนซึ่งการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การเรียนการสอนให้ทันสมัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา จัดอบรมการออกแบบ เพื่อให้ครูสามารถสร้างสื่อการสอนได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพงษ์ ศรีจันทร์, จ่านงค์ แจ่มจันทร์วงศ์, และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ (2561) ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทักษะโดยลำดับความสำคัญเรียงจากมากไปน้อย พบว่า ทักษะด้านการศึกษาและการสอน มีต้องการจำเป็นสูงสุดเนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารยังคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ จึงได้มีการส่งเสริมและพัฒนาวิธีการสอนของครูให้มีความเหมาะสมตามวัยของผู้เรียนและมีการส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการและสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานได้มีการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา คำพูล (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของทักษะการบริหารกับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการบริหารวิชาการ โดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้

ภาพที่ 1 แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2CTIL
ที่มา : ชนวัฒน์ สุวรรณเหลา, 2564

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

- 1) นำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการสื่อสารของหน่วยงานราชการ
- 2) พิจารณารายละเอียดของสื่อและสารที่ส่งออกจากหน่วยงานราชการอย่างรอบคอบ
- 3) มีการตรวจสอบและปรับปรุงเนื้อหาสาระ ผ่านสื่อออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ
- 4) การนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ควรจะมีการวิเคราะห์กระแสการตอบรับการสื่อสาร

ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน

- 1) โรงเรียนและครูผู้สอนช่วยกัน จัดหาสื่อและพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมตามสาระการเรียนรู้
- 2) โรงเรียนจัดอบรมการออกแบบและพัฒนาสื่อการสอนด้วยไอซีทีให้กับครูที่ขาดทักษะ

3) จัดตั้งเครือข่ายโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ การศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนและเรียนรู้

4) โรงเรียนมีการประเมินผลการเรียนรู้ในประเด็นการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ผ่าน การซักถาม ผู้เรียน หรือแบบประเมินผลการเรียนรู้

ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์

1) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้มีการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในทางบวก

2) ให้ขวัญและกำลังใจ เมื่อความคิดนั้นบรรลุเป้าหมาย การแสดงความยอมรับโดยการมอบรางวัล

3) ผู้บริหารต้องเปิดใจยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น

4) ผู้บริหารให้การสนับสนุนแนวคิดที่ดี เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วม

5) ผู้บริหารพัฒนาระบบและเครื่องมือเพื่อช่วยสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ

1) ผู้บริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงาน ไอซีทีประชาสัมพันธ์/เผยแพร่/ชี้แจงแผนแม่บทไอซีที

เพื่อการศึกษาแผนการพัฒนาครูเกี่ยวกับทักษะ ไอซีทีของกระทรวงศึกษาธิการ

2) ผู้บริหารโรงเรียน มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุน และถือเป็นข้อปฏิบัติร่วมกัน

3) โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการด้าน ไอซีทีของโรงเรียนทั้งแบบระยะสั้น และระยะยาวที่

เหมาะสม

ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล

1) โรงเรียนจัดจัดอบรมความรู้ด้านไอซีที ให้กับครู เช่น การใช้ อีเลิร์นนิง (E-learning) ระบบจัดการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) เทคโนโลยีของเว็บ (Web Base Technology)

2) โรงเรียนจัดหาและติดตั้งโครงสร้างพื้นฐานทางไอซีที

3) โรงเรียนมอบหมายและแต่งตั้งให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านไอซีทีทำหน้าที่สรุปและเผยแพร่

4) โรงเรียนจัดประกวดนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ให้มีความชำนาญเพื่อนำมาประยุกต์ใช้สอนและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

5) โรงเรียนแต่งตั้งบุคลากรในโรงเรียนทำหน้าที่ผลิต จัดหา รวบรวม และเผยแพร่สื่อการเรียน การสอนผ่านช่องทางสื่อสารของโรงเรียนและจัดโครงการอบรมการผลิตสื่อการเรียน ให้กับครูในโรงเรียน

6) โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ส่งข่าวสารกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในยุคดิจิทัลได้อย่างทันท่วงที มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรที่จะส่งเสริมส่งการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารสารสนเทศระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับโรงเรียน โรงเรียนกับโรงเรียน โรงเรียนกับครู โรงเรียนกับผู้ปกครอง ระหว่างครูกับนักเรียน ครูกับครู ครูกับผู้ปกครอง เป็นต้น

2) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรที่จะส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้ เครื่องมือ ไอซีทีเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ หรือจัดตั้งเครือข่ายไอซีที จัดประกวดนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน และส่งเสริมครูส่งผลงานนวัตกรรมทางการเรียนร่วมประกวดกับหน่วยงานภายนอก โรงเรียนสนับสนุน/ส่งเสริมให้ครูให้ใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้แนวคิดที่สร้างสรรค์ และกลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นสากล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรที่จะส่งเสริมให้การสนับสนุนแนวคิดที่ดี เพื่อให้ครูได้มีส่วนร่วมคิด นวัตกรรม พัฒนาระบบและเครื่องมือเพื่อช่วยสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเชื่อมโยงกลไกการพัฒนากับกลไกการบริหารทรัพยากรบุคคลระบบต่าง ๆ

4) ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความรู้ความสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรที่จะส่งเสริมการศึกษา แผนการพัฒนาครูเกี่ยวกับทักษะไอซีทีของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนผ่านช่องทางการสื่อสารของโรงเรียน

5) ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาโรงเรียนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรที่จะส่งเสริมโรงเรียนจัดหาและติดตั้งโครงสร้างพื้นฐานทางไอซีทีเพื่อสนับสนุนเพื่อรับ-ส่ง และ แลกเปลี่ยนข้อมูล ภาพและเสียง ระหว่างบุคลากร โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบไอซีที

6) จากการวิเคราะห์ทักษะที่มีความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนีสูงที่สุด คือ ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน หัวข้อแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมให้ครูใช้ไอซีที ในกิจกรรมการ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรส่งเสริมเรื่องจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับ ครูผู้สอน ให้ความรู้ในการนำสื่อต่าง ๆ ไปใช้อย่างถูกต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด หรือหน่วยงานอื่น
- 2) ควรศึกษาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
- 3) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ประเสริฐ บุญเรือง. (2563). แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นจาก <http://www.spm7.go.th>.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศรัณญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2563). แผนปฏิบัติการ 2563. สืบค้นจาก <http://www.ptt2.go.th/main/information/plan/2202-plan2563>.
- . ระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา. สืบค้นจาก https://data.bopp-obec.info/emis/index_area.php?Area_CODE=1801.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2563. สืบค้นจาก <http://www.mathayom9.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564). รายงานสรุปผลการประชุม
- โสภณ เลียดทอง และจรรุวรรณ เขียวน้ำชุม. (2563). สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยนครพนม.

- อัจฉรา คำพล. (2560). *ความสัมพันธ์ของทักษะการบริหารกับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.*
- Drake, T. L., & Roe, W. H. (1986). *The principal ship*. New York: Macmillan.
- Griffin, R.W. (1984). *Management*. 5th ed. Boston: Mifflin.
- Harris, B.M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. 2d ed. Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall.
- Katz, R. L. (2005). *Skills of an effective administrators*. Harvard Business Review, 30, 45-161.
- Hoyle, English and Steffy. (2005). *Skills for Successful 21st Century School Leaders: Standards for Peak Performers*. Virginia: American Association of School Administrators 8-9.
- Sergiovanni, T. J., & Moore, J. H. (1983). *Schooling for tomorrow dancing reforms to Issue that count*. Boston: Allyn and Bacon.
- Weigel. (2012). *Management Skills for the 21st Century: Avis Gaze /Preparing School Leaders: 21 st Century Skills and National Association of Secondary School Principals (NASSP)*. [n.p.].
- Yamane, Taro. (1970). *Statistics: An introductory analysis*. Tokyo: Harper International Edition.

